

Μακαριώτατοι ἀδελφοί καί συλλειτουργοί,

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Κορυτσᾶς κ. Ἰωάννη, Τοποτηρητά
τοῦ χηρεύσαντος Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου τῆς Ἀγιωτάτης
Ἐκκλησίας Ἀλβανίας,

Ἰερώτατοι καί Θεοφιλέστατοι ἐκπρόσωποι τῶν κατά τόπους
ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν,

Σεβασμία Ἱεραρχία τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας,
Ἐξοχώτατε κ. Πρόεδρε τῆς Δημοκρατίας,

Εξοχοτάτη κυρία Πρόεδρε της Βουλῆς,

Ἐξοχώτατε κ. Πρωθυπουργέ καί λοιποί Ἐκλαμπρότατοι
Ἄρχοντες τῆς Χώρας,

Ἐξοχώτατε κ. Πρωθυπουργέ τῆς Ἑλλάδος,

Τιμιώτατοι Ἐκπρόσωποι λοιπῶν Χριστιανικῶν Δογμάτων καί
τῶν Θρησκειῶν,

Ἐξοχώτατοι Ἐκπρόσωποι τῶν ἐνταῦθα Διπλωματικῶν
Ἀποστολῶν,

Ἐντιμολογιώτατε Ἄρχων Μ. Λογοθέτα κ. Θεόδωρε
Ἀγγελόπουλε,

Εὐλαβέστατοι Κληρικοί παντός βαθμοῦ καί Ὅσιώτατοι Μοναχοί
καί Μοναχαί,

Λαέ τοῦ Κυρίου πενθηφόρε!

Καθῆκον θλιβερόν μᾶς συνεκέντρωσε σήμερον εἰς τήν
Ἀλβανικήν πρωτεύουσιν! Ὁ μέγας στύλος τῆς ἐν Ἀλβανία
Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἔπεσεν! Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων,
Δυρραχίου καί πάσης Ἀλβανίας Ἀναστάσιος ἐξεδήμησεν εἰς
Κύριον! Καί ναί μέν τό ἄγαν προβεβηκός τῆς ἡλικίας καί ὁ ἀπό
καιροῦ κλονισμός τῆς υἰγείας τοῦ σεπτοῦ Προκαθημένου μᾶς

προητοίμαζον διά τό ἐπερχόμενον τέλος τῆς ἐπί γῆς αὐτοῦ πορείας. Οὐχ ἦττον, ἢ στέρησις τοιοῦτου πνευματικοῦ Πατρός καί ἐκκλησιαστικοῦ ἡγέτου προκαλεῖ βαθεῖαν κατ' ἄνθρωπον θλίψιν! Ὁ Ἀναστάσιος ὑπῆρξεν ὁ ὑπηρέτης τοῦ θαύματος τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, μετά τήν μεγάλην καί σκοτεινήν νύκτα τῆς στρατευομένης ἀθεΐας, μετά τόν μέγαν διωγμόν τῶν Χριστιανῶν ἀπό μέρους ἀντιθέου καθεστῶτος.

Ὅταν τό καθεστῶς αὐτό κατέρρευσε καί ἐφάνη δυνατή ἡ ἀνασυγκρότησις τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ποτνία Μήτηρ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀνεζήτησε τόν προικισμένον ἄνδρα, ὁ ὁποῖος θά ἠδύνατο νά ἀναλάβῃ τήν διάσωσιν τοῦ κλυδωνιζομένου σκάφους. Τόν ἄνδρα ἐκείνον, ὁ ὁποῖος θά συνεδύαζεν ἀρετήν, εὐφυΐαν, ἀποφασιστικότητα, ἀγωνιστικόν φρόνημα, ἐργατικότητα, διπλωματικήν εὐστροφίαν, διεθνή, εἰ δυνατόν, ἀναγνωρισιμότητα, πίστιν ἀκλόνητον εἰς τήν ἱεράν ἀποστολήν, ἀφοσίωσιν εἰς τά πατρῶα θέσμια καί ἀγάπην διά τόν πονεμένον λαόν τοῦ Θεοῦ. Καί τά ἠύρομεν πάντα ταῦτα εἰς τό πρόσωπον τοῦ Τιτουλαρίου τότε Μητροπολίτου Ἀνδρούσης, ἄνδρός, ὁ ὁποῖος εἶχε καί εἰς τήν Ἱεραποστολήν τῆς Ἀφρικῆς λαμπρύνει τήν μαρτυρίαν του, καί ἀκαδημαϊκὴν ἐπιφάνειαν οὐ τήν τυχούσαν εἶχε, καί κατὰ τόν καλλίτερον τρόπον εἶχε συστήσει τόν ἑαυτόν του εἰς τήν Ἐκκλησίαν!

Λευκαδιοκεφαλήν εἰς τήν καταγωγήν ὁ μακαριστός Ἀναστάσιος ἐγεννήθη ἐν Πειραιεῖ καί νεώτατος εἰργάσθη εἰς τήν ἐσωτερικὴν ἱεραποστολήν, εἰς χιλιάδας νέων διδάξας τήν εὐσέβειαν! Δι' αὐτόν τό ὅτι ὑπῆρχεν ἦτο ἓν θαῦμα τοῦ Θεοῦ! Ἡ ἀγία μήτηρ του ἀπέκρουσε μετά βδελυγμίας τήν παρότρυνσιν τῶν ἰατρῶν νά ὑποστῇ ἀμβλωσιν, ὡς πάσχουσα ἐκ φυματιώσεως, ἐπειδὴ ὁ θάνατος ἦτο δῆθεν ἀναπόφευκτος τόσον δι' αὐτήν, ὅσον καί διά τό κυφορούμενον! Καί εὐτυχῶς! Διότι τό κυφορούμενον ἦτο ὁ λαμπρός ἀνὴρ, ὁ ὁποῖος σήμερον, μετά

ένενήκοντα πέντε ολόκληρα ἔτη, κείται ἄπνους ἐνώπιον ἡμῶν, ἀφοῦ διέγραψε μίαν λαμπράν ἐκκλησιαστικήν πορείαν καί διακονίαν! Ἠγάπησε τά γράμματα καί διεκρίθη ὡς σπουδαῖος ἐρευνητής θρησκευολόγος, παρουσιάσας εἰς τό Ὁρθόδοξον κοινόν τό Ἰσλάμ, τόν Ἰνδουισμόν, τόν Βουδδισμόν καί τά Ἀφρικανικά θρησκευτά. Οὕτω συνέβαλε μέγਾਲως εἰς μίαν καλλιτέραν κατανόησιν τῶν πιστῶν τῶν ἄλλων θρησκευτῶν, οἱ ὅποιοι ζοῦν πλέον δίπλα μας, καί εἰς τήν οἰκοδομήν σχέσεων καλῆς συνυπάρξεως καί συνεννοήσεως.

Μεγάλη του ὄντως ἀγάπη ὑπῆρξεν ἡ ἐξωτερική ἱεραποστολή, εἰς τήν ὁποίαν ἀφιέρωσε τά ὠραιότερα χρόνια τῆς νεότητός του, ἔθεσεν ἰσχυρά θεμέλια, κατήρτισε σπουδαῖα στελέχη ὅλων τῶν βαθμῶν τῆς Ἱερωσύνης, ἀνέπτυξε τό ὄνομα καί τό πρόσωπον τοῦ πρεσβυγενοῦς Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας!

Ὡς Διευθυντής τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προέβη εἰς τήν ἔκδοσιν Πατερικῶν Κειμένων, συμβαλὼν εἰς τήν στροφήν ἐκ τῶν ὀθνείων πρὸς τό Ὁρθόδοξον πνεῦμα κειμένων πού ἐκυριάρχουν μέχρι καί τῆς δεκαετίας τοῦ '60, ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων καί τόν ὑγιῆ ἄρτον τῆς Πατερικῆς Θεολογίας. Ὁρθόδοξον Πατερικόν ἄλας εἶχε πάντοτε καί ἡ παρουσία του εἰς τήν Οἰκουμενικήν Κίνησιν καί τό Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν, ἐνῶ ὑπῆρξεν ἡ ψυχὴ τοῦ «Συνδέσμου», ἥτοι τῆς Παγκοσμίου Ὁργανώσεως Ὁρθοδόξων Νεανικῶν Κινήσεων, τοῦ ὁποίου ἦτο ἐκ τῶν ἰδρυτῶν.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀνακηρύξεως αὐτῆς εἰς Αὐτοκέφαλον, εἶχε ταραχώδη ἱστορίαν, διὰ λόγους κυρίως πολιτικούς. Ἀλλά ἡ πλήρης συμφορὰ ἦλθε διὰ τῆς ἀποφάσεως «καταργήσεως» τῆς θρησκείας ὑπὸ τοῦ ἀθεϊστικοῦ καθεστῶτος, ὅτε οἱ ἱερεῖς ἐδιώχθησαν, ἀπεσχηματίσθησαν, τούς ἀπηγορεύθη πᾶσα λειτουργικὴ προᾶξις καί ἡ Ἐκκλησία κατέστη

Ἐκκλησία διωκομένων, Ἐκκλησία κατακομβῶν. Τό 1991 τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, ἐν τῇ ὀφειλετικῇ μερίμνῃ του ὑπέρ πασῶν τῶν ἐμπεριστάτων Ἐκκλησιῶν, τόν ἐκάλεσε καί τόν ἀπέστειλεν εἰς Ἀλβανίαν ὡς Πατριαρχικόν Ἐξαρχον, προκειμένου νά θέσῃ νέα θεμέλια καί νά φέρῃ τό μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως εἰς τόν πονεμένον Ὁρθόδοξον λαόν τῆς Χώρας. Μετά δέ ἀπό ἓν καί ἥμισυ ἔτος, καί ἀφοῦ ἔδωκεν ἄριστα δείγματα ἀναγεννητικοῦ ἔργου, τόν ἐξέλεξε καί τόν κατέστησεν Ἀρχιεπίσκοπον Τιράνων, Δυρραχίου καί πάσης Ἀλβανίας, τήν 24ην Ἰουνίου 1992, εἰς τας αρχάς της ταπεινῆς ἡμῶν Πατριαρχίας.

Ἀσφαλῶς, ἡ ποιμαντορία του δέν ὑπῆρξεν ἀνέφελος! Ἐν μέσῳ συμπληγᾶδων ἐχώρει πάντοτε καί ἐπί ξυροῦ ἀκμῆς ἐπορεύετο! Ἄλλωστε, εἶχε τό χάρισμα καί κατάλληλα πρόσωπα νά ἐπιλέγῃ ὡς ἀμέσους συνεργάτας του, καί ὁδούς νά διανοίγῃ ἐκεῖ ὅπου ἐφαίνετο ἀδιέξοδος, καί τούς ἀπαραιτήτους πόρους νά ἐξευρίσκῃ διά τήν ἐκ τῆς τέφρας ἀναγέννησιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἱεροί Ναοί, Μοναί, Ἐκπαιδευτήρια, Ἱερατική καί Θεολογική Σχολή, νοσοκομεῖα καί ἄλλα κοινωφελῆ ἰδρύματα εἶναι ὀλίγα μόνον ἀπό τά πολλά ἐπιτεύγματά του. Φύσει γλυκύς, ἐπιεικής, ὑποχωρητικός ὅπου ἔπρεπεν, ἀλύγιστος καί ἀνυποχώρητος ὅπου τό συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας ἐπέβαλλε, διπλωμάτης σπανίας δεξιότητος, ἐγνώριζε νά λειαίνῃ ἀκάνθας, νά ἀποφεύγῃ τριβάς, νά θεραπεύῃ πληγάς, νά καταρτίζῃ ψυχάς, νά συγκροτῇ θεοφιλῶς τήν Ἐκκλησίαν.

Θά ἐνθυμούμεθα ὅ,τι ὠραῖον, ὅ,τι λαμπρόν, ὅ,τι θεοφιλές, ὅ,τι οἰκοδομητικόν τῆς Ἐκκλησίας ἔπραξε καί ἐπέτυχεν ὁ μακαριστός, καί δοξάζομεν τόν Θεόν, ὁ Ὅποιος ἐχαρίσατο εἰς τήν σύγχρονον Ἐκκλησίαν Πρωθιεραρχικόν ἀνάστημα τοῦ ὕψους τοῦ Ἀναστασίου Γιαννουλάτου!

Ὁ Ἀναστάσιος ὡς προσωπικότης καί ὡς Πρωθιεράρχης, ἀσφαλῶς εἶναι ἀναντικατάστατος! Καί ἡ στέρησίς του συνιστᾷ σεισμόν εἰς τήν τοπικήν Ἐκκλησίαν. Εἴμεθα, ὅμως, βέβαιοι ὅτι ἡ εὐχή του, μαζί μέ τας πρεσβείας πάντων τῶν Ἁγίων τοῦ Ἰλλυρικοῦ, θά βοηθήσῃ εἰς τήν ἐκλογήν τοῦ πλέον ἀξίου καί καταλλήλου διά τόν θρόνον διαδόχου του. Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, το Οικουμενικόν Πατριαρχεῖον, θά περιβάλλῃ καί τόν νέον Ἀρχιεπίσκοπον, ὅποιος καί ἂν εἶναι αὐτός, μέ πολλήν ἀγάπην καί θά εἶναι πάντοτε παρά τό πλευρόν του, ἐτοίμη ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία νά συμπαρασταθῇ εἰς πᾶν ὅ,τι χρειασθῇ ἡ τοπική Ἀυτοκέφαλος Ἐκκλησία!

Ἀδελφέ Ἀναστάσιε! Ἀπό κέντρου ψυχῆς καί καρδίας σέ ἀποχαιρετοῦμεν, εὐχόμενοι τήν μετά τῶν δικαίων καί Ἁγίων κατάπαυσίν σου!

Αἰωνία καί ἐν εὐλογίαις ἡ μνήμη σου!